

การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

AN EMPOWERMENT OF RESCUE VOLUNTEER OF PRACHA RUAMJAI FOUNDATION MOUNG DISTRICT NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ปรารถนา วรรณวิจิตร^{1*}, ดิเรก นุ่นกล้า¹, กันตภณ หนูทองแก้ว², พระครูอรุณสุตาลังการ¹, พระครูวิรัตธรรมโชติ¹

Prattana wannawijit, Direk Nunklam, Kantaphon Nuthongkaew, Phrakhru ArunSuttaLangkarn, Phrakhru Wiratdhammachot

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Master of Arts Program, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

²หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

Master of Political Science, Mahamakut Buddhist University Srithammasokaraja Branch, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: ningPrattana1996@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เจ้าหน้าที่ อาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม มีค่าเฉลี่ยแปลผล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ อาสาสมัครฯ มีทักษะศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.88$) และมีทักษะศักยภาพด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนมีทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.31$) 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา ศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า อาสาสมัครฯ ควรมี การบูรณาการยกระดับทักษะศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน ด้วยการฝึกฝนอบรมขั้นตอนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชนและประชาชนที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อม มีการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา ให้มีทักษะตรงกับงานที่ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ใช้วาจาที่เหมาะสม ไพเราะสุภาพ อันจะก่อให้เกิดความสามัคคี พร้อมอุทิศตนเสียสละทำงานร่วมกันเป็นทีม

คำสำคัญ: การพัฒนา, ศักยภาพ, อาสาสมัคร

* Received October 6, 2023; Revised October 17, 2023; Accepted October 19, 2023

Abstract

This research article has two objectives as follows: 1) to study the potential development of Pracha Ruamjai Foundation volunteers, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province; and 2) To study suggestions. Regarding the potential development of volunteers of Pracha Ruam Jai Foundation, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province, the population was 214 volunteers of Pracha Ruam Jai Foundation, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province. Krejcie and Morgan obtained a sample of 137 people. The tool used for data collection was closed-end questionnaire Data was analyzed by a computer program. The statistics used for data analysis were general data, percentage, mean, standard deviation, and summary of interviews with key informants, totaling 19 photos/person. 1) The development of the potential of the volunteers of the Pracha Ruam Jai Foundation, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province as a whole, with average results. at a high level ($\bar{X} = 3.61$) when considering each aspect Sorted by average from descending, it was found that the volunteers of Pracha Ruamjai Foundation, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province have skills and potential in roles and responsibilities had the highest mean ($\bar{X} = 3.90$), followed by volunteers with operational skills ($\bar{X} = 3.88$) and personnel potential skills ($\bar{X} = 3.33$). the use of tools and equipment with the lowest mean ($\bar{X} = 3.31$), respectively. 2) Suggestions on the potential development of volunteers from Pracha Ruam Jai Foundation, Moungh District, Nakhon Si Thammarat Province. Personnel of the agency with training, training procedures to be more effective in order to increase skills and potential in working with government agencies. The private sector and related people improve the efficiency of the operation. There is an arrangement, equipment and tools are available. readiness at all times to have the skills that match the strictly practiced work, use words, winds, and stories, which will create unity and stress as much as working together as a team.

Keywords: Empowerment, Rescue, Volunteer

บทนำ

การจะพัฒนาศักยภาพนั้นมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้สมรรถนะของบุคคลและหน่วยงานเพิ่มขึ้น เพื่อสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการช่วยให้บุคลากร เกิดการเรียนรู้ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงาน ด้วยวิธีการให้ความรู้ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทักษะ และสร้างแรงจูงใจ เปิดโอกาสให้บุคลากรได้นำความรู้ความเข้าใจ ทักษะออกมาใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล เพื่อให้บุคลากรมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพบุคลากรจึงมีความสำคัญทั้งต่อตัวเองและต่อองค์กร ความสำคัญต่อตนเอง ได้แก่ การได้รับความรู้ ความคิดใหม่ ๆ ท้นต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี สามารถเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น ทั้งเป็นการสนองความต้องการที่ก้าวหน้าของบุคลากร ส่วนความสำคัญต่อหน่วยงาน ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานทำให้ได้ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น จึงนับได้ว่าการพัฒนาบุคลากรก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตัวบุคลากรเองและต่อหน่วยงานควบคู่กันไป (ประเวศน์ นพรัตน์สกุล, 2545)

ซึ่งอาสาสมัครฯ เป็นบุคคลที่ทำงานด้านบริการโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน มีความตั้งใจจริง มีความห่วงใยในเพื่อนมนุษย์ มีเป้าประสงค์ที่เหมือนกัน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์กับส่วนรวมเป็นที่ตั้ง โดยไม่หวังผลกำไร และยุ่งเกี่ยวกับการเมือง แต่อาสาสมัครฯ ยังขาดองค์ประกอบที่สำคัญ คือ กฎหมายรองรับความเป็นวิชาชีพและยังไม่มีหน่วยใดมาดูแลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครโดยตรง นอกจากสมาคมหรือองค์การด้วยตนเองเป็นผู้คอยดูแล ซึ่งไม่มีอำนาจในการบังคับได้เต็มที่ (มงคลรัตน์ ปิยะนนท์, 2551)

มีการรับและต่อทะเบียนอาสาสมัครฯ เป็นประจำทุกปี ซึ่งจากการที่มีการรับอาสาสมัครฯ เข้าใหม่นี้เอง ทำให้ศักยภาพหรือทักษะในการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัย ตลอดจนการช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ ต่าง ๆ ณ ที่เกิดเหตุ ของอาสาสมัครฯ ยังไม่ชำนาญหรือมีประสบการณ์ในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เท่าที่ควร จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีการพัฒนาศักยภาพเป็นอย่างไร หรือจะมีแนวทางอย่างไรที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง และหน่วยงานให้เป็นที่ยอมรับของสาธารณะชนในระดับที่พึงประสงค์ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) (สงศรี ชมภูวงศ์, 2554) ซึ่งเป็นการจัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ตรงและถูกต้องแล้วศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในตัวแปรตามด้านเนื้อหาของการวิจัยที่กำหนดไว้ และดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 4 กลุ่ม รวม 19 รูป/คน แบบจำเพาะเจาะจง เป็นการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวในลักษณะการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ได้ ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยมีกระบวนการและขั้นตอน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ด้วยการตรวจสอบความถูกต้อง รวบรวมคำตอบ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหาและเรียบเรียงความให้รัดกุม เข้าใจง่าย โดยแยกออกเป็นแต่ละด้านตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ศึกษาจากเอกสาร เป็นการค้นคว้าวิจัยจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาจากเอกสารตำรา วารสาร บทความทางวิชาการ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครฯ ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถาม โดยสร้างแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อสอบถาม

การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถาม แล้วนำมาตัดแยกตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สรุปผลวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

อาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ	การพัฒนาศักยภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ทักษะศักยภาพด้านบุคลากร	3.33	0.38	ปานกลาง
2. ทักษะศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน	3.88	0.49	มาก
3. ทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์	3.31	0.38	ปานกลาง
4. ทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่	3.90	0.45	มาก
รวม	3.61	0.25	มาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ อาสาสมัครฯ มีทักษะศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.88$) และมีทักษะศักยภาพด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนมีทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.31$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยจำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ทักษะศักยภาพด้านบุคลากร มีข้อเสนอแนะว่า การคัดเลือกอาสาสมัครควรพยายามรับบุคคลที่มีใบรับรองการอบรมการปฐมพยาบาลขั้นพื้นฐานมาแล้ว (ชัยอนันต์ ไชยจิตร, 2565) การเป็นอาสาสมัครจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความเสมอภาค ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ให้มีการทบทวนความรู้และทักษะที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (กฤษฎา ศรีมโน, 2565) ต้องมีวินัยต่อบุคคล ด้วยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่น ให้บริการและอำนวยความสะดวกในส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยใช้ภาษาท่าทาง และภาษาพูดที่เป็นไปในทิศทางที่เอื้ออำนวย บ่งบอกถึงความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น (สุทธินันท์ จันทรประทุม, 2565) ครอบครัว โรงเรียน/มัสยิด ต้องมีการสร้างคนต้นแบบการมีวินัยด้านการมีจิตอาสา เสียสละ เห็นอกเห็นใจผู้อื่นทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน (พระครูสมุห์พิสธิ์ อนุโลโย (ช่วยตริก), 2564)

ทักษะศักยภาพด้านการปฏิบัติงาน มีข้อเสนอแนะว่า การปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ จะต้องไม่เลือกปฏิบัติ ต้องให้ความช่วยเหลือต่อผู้ประสบภัยทุกคน ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา เสมือนการช่วยเหลือญาติ (พระครูสมุห์พิสธิ์ อนุโลโย (ช่วยตริก), 2564) อาสาสมัครผู้ปฏิบัติงานจะต้องพยายามศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยสามารถทำได้ทั้งการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่มูลนิธิหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดหรือมีโครงการที่มูลนิธิหรือสมาคมต่าง ๆ จัดขึ้น รวมทั้งการเข้ารับการอบรมจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ชัยอนันต์ ไชยจิตร, 2565) ก่อนการปฏิบัติงานจริง อาสาสมัครจะต้องผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องการฝึกทบทวนอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษา

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน (สิทธิโชค ทับเพชร, 2565) อาสาสมัครจำเป็นต้องมีการเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานที่ดีเป็นที่ต้องการและยอมรับที่ควรแสดงออกด้วยทางกาย คือ การช่วยเหลือผู้อื่นที่ทำการงานไม่เนิ่นช้าน ช่วยเหลืองานสาธารณประโยชน์ ทางวาจา คือ การแสดงความเห็นช่วยแก้ปัญหาเดือดร้อนแก่บุคคลอื่นทางใจ คือ ยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุขและประสบความสำเร็จ ทางทรัพย์สิน คือ การแบ่งปันเครื่องอุปโภค บริโภคให้แก่ผู้ที่ขัดสนและสละทรัพย์สิน เพื่อสาธารณกุศล (วินันท์ เทพลักษณ์, 2566)

ทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ มีข้อเสนอแนะว่า ในขณะทำงานต้องคิดถึงความปลอดภัยของคนเจ็บและตัวอาสาสมัครด้วย โดยใช้ความรู้และทักษะที่ได้รับการฝึกมา ทั้งยานพาหนะและอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ (สุชาติ ชูมี, 2566) อาสาสมัครก็จะต้องมีการประเมินสถานการณ์ มีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ของอาสาสมัครผู้ชำนาญงาน และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ ให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา (พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนุบาลโย (ช่วยตริก), 2564) อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในรถพยาบาลหรือรถกู้ภัยส่วนใหญ่มีราคาค่อนข้างแพง อาสาสมัครฯ มักขาดสภาพคล่องในการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ จึงต้องเรียกรถพยาบาลของโรงพยาบาลหรือของทางมูลนิธิ (รถแม่) เข้าสนับสนุน (วรวัฒน์ ทัดโน, 2565)

ทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่ มีข้อเสนอแนะว่า อาสาสมัครมูลนิธิฯ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ บริสุทธิ์ใจไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความไม่ประมาท มีความสุภาพ อ่อนน้อมต่อผู้ประสบเหตุ และจะต้องพัฒนาตนเองโดยการเข้ารับการอบรมเป็นระยะ ๆ รวมถึงถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่อาสาสมัครมูลนิธิประชาชนร่วมใจรุ่นใหม่ (ศุภักษร สนิทปุ, 2565) จะต้องมีการพัฒนาตนเองโดยพยายามจัดเวลาเพื่อเข้ารับการอบรมจากทางมูลนิธิ เพื่อพัฒนาทักษะการให้ความช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ เช่น การรักษาความปลอดภัย การจัดระบบจราจร และการนำผู้บาดเจ็บส่งไปยังสถานพยาบาลที่ใกล้เคียงอย่างทันที (สุทินันท์ จันทร์ประทุม, 2565) ต้องมีสติและความอดทนในการปฏิบัติงาน รู้จักให้กำลังใจตนเองและผู้ประสบเหตุ (นฤมล เรืองศิลป์, 2565) ปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ถูกกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ผู้ที่มาเป็นอาสาสมัครต้องมีจิตใจที่มีเมตตา มีความเต็มใจที่จะเสียสละทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ในการช่วยเหลือคนในสังคม มีความกล้าหาญในการเข้าช่วยเหลือผู้บาดเจ็บหรือผู้เสียชีวิต และควรประพฤติตนให้อยู่ในกรอบของคุณธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม มีความซื่อสัตย์ในการทำงานโดยไม่หวังเพื่อประโยชน์ส่วนตน และเมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บต้องรู้คำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยและปฏิบัติตามที่ผู้ป่วยร้องขอ ซึ่งในการช่วยเหลือบุคคลใดก็ตามไม่ควรแบ่งแยกเพศ ผิวพรรณเชื้อชาติ ศาสนา อายุ หรือความเชื่อทางการเมือง ไม่เลือกปฏิบัติ ควรปฏิบัติต่อผู้ที่รับความช่วยเหลือเหมือนดังญาติ (ธนวัฒน์ ศากยโรจน์, 2566) อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนเพิ่มเติม รวมถึงส่งเสริมให้มีอาสาสมัครเข้ามาทำงานเพิ่มมากขึ้น (ธัญญลักษณ์ พลสุวส์, 2566) อาสาสมัครฯ ทำงานด้วยความรวดเร็ว และมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้บาดเจ็บหรือผู้ป่วย ทำให้เกิดความปลอดภัย ตั้งแต่การปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมถึงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในสถานที่เกิดเหตุ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาชนร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” อภิปรายผล ดังนี้

การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาชนร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยแปลผล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่าอาจเป็นเพราะศักยภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีการเรียนรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ เมื่อเข้ามาเป็นอาสาสมัครมูลนิธิประชาชนร่วมใจ ว่าต้องทำอะไร อันจะทำให้เกิดศักยภาพที่ดี เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป นอกจากนี้การศึกษา

ของ ฐนัณตร์คักดี บวรนนทกุล ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างศักยภาพช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของบุคคล ทำให้บุคคลมีสมรรถภาพในการดำเนินงาน มีความรู้เพิ่มขึ้น เข้าใจบทบาทหน้าที่ และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น (ฐนัณตร์คักดี บวรนนทกุล, 2557) นอกจากนี้ การศึกษาของ รัชฎาวรรณ โพธิ์ขันธิ ที่กล่าวว่า ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้บุคคลสามารถกระทำการหรืองานกระทำการในกิจการใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ซึ่งความสามารถเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้ประสบการณ์การฝึกฝน และการปฏิบัติเป็นนิสัย (รัชฎาวรรณ โพธิ์ขันธิ, 2548) แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธธัญญ์ โอบอ้อม ที่ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามแนวพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม พบว่า ด้านการฝึกอบรม ด้านการศึกษา และด้านการพัฒนารวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (สุทธธัญญ์ โอบอ้อม, 2557)

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่ ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่า ผู้ที่สมัครใจทำงานอาสาสมัครฯ ย่อมต้องมีความตั้งใจทุ่มเทในการทำงาน มีจิตใจที่เสียสละ มีจรรยาบรรณตามบทบาทและหน้าที่ ในเรื่องประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นที่ยอมรับจากคนในชุมชน นอกจากนี้ การศึกษาของ กนกวรรณ นิมิตฺตศิริ ที่กล่าวว่า ผู้ที่มีความเสียสละปฏิบัติตนต่อผู้อื่นเสมือนเป็นญาติของตน เป็นผู้ซึ่งพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมโลกด้วยความเสมอภาคโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใด ๆ ถือได้ว่าอาสาสมัครเป็นกำลังสำคัญของสังคมในปัจจุบัน (กนกวรรณ นิมิตฺตศิริ, 2557) นอกจากนี้ การศึกษาของ ศุภรัตน์ รัตนมุขย์ ที่กล่าวว่า เป็นการเลือกกระทำการสิ่งต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งควรกระทำ และเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง และการกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ (ศุภรัตน์ รัตนมุขย์, 2544) นอกจากนี้การศึกษาของ พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนาลโย (ช่วยตริก) ที่ศึกษาวิจัย เรื่อง การเพิ่มพลังศักยภาพแก่อาสาสมัครกัฏยของสมาคมกัฏยอกข้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัตถุ 4 ผลการวิจัยพบว่า อาสาสมัครกัฏยต้องรู้จักตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานของการเชื่อมั่นในตนเอง และการเสียสละของเจ้าหน้าที่กัฏย เป็นอีกหนึ่งพื้นฐานของจิตใจที่ดีงาม รู้จักการให้มากกว่าการรับ ดูแลผู้ประสบเหตุทุกคนอย่างเสมอภาคเหมือนญาติพี่น้อง เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น มีการประเมินสถานการณ์ มีการถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ จากประสบการณ์ของอาสาสมัครผู้ชำนาญงาน และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ ให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา รู้จักฝึกฝนพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้บาดเจ็บ การปฏิบัติงานตามกฎระเบียบที่ถูกกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด (พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนาลโย (ช่วยตริก), 2563)

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่า อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีเพื่อการติดต่อสื่อสารอุปกรณ์กัฏย การซ่อมอุปกรณ์กัฏยและปฐมพยาบาล และเรื่องงบประมาณสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน รวมทั้งยานพาหนะของอาสาสมัครฯ ด้วยเพราะมีราคาที่แพง ทำให้ประสิทธิภาพทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ยังขาดความคล่องตัว นอกจากนี้การศึกษาของ กนกวรรณ นิมิตฺตศิริ ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการขององค์กร มีความเสี่ยงอยู่บ้าง ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่อาจทำงานได้ตามความมุ่งหวัง อาจเป็นเพราะการจัดหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ขั้นตอนการทำงาน เทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ หรือสภาพการแข่งขันผันแปรไปจากที่ได้คาดคะเนไว้ (กนกวรรณ นิมิตฺตศิริ, 2557) นอกจากนี้การศึกษาของ วรวัฒน์ ทศโน ได้กล่าวว่า อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในรถพยาบาลหรือรถกัฏยส่วนใหญ่มีราคาค่อนข้างแพง อาสาสมัครฯ มักขาดสภาพคล่องในการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ จึงต้องเรียกรถพยาบาลของโรงพยาบาลหรือรถของทางมูลนิธิ (รถแม่) เข้าสนับสนุนช่วยเหลือ (วรวัฒน์ ทศโน, 2565)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่อาสาสมัครทุกคน ต้องมีการพัฒนาทักษะศักยภาพของตนด้วยการเข้ารับการฝึกฝนอบรมเรียนรู้ขั้นตอนในการเป็นอาสาสมัครในหลักสูตรต่างที่ทางมูลนิธิฯ กำหนดเพื่อที่จะทำให้อาสาสมัครสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ ภายใต้การทำงานร่วมกันเป็นทีม นอกจากนี้อาสาสมัครยังสามารถเรียนรู้การใช้อุปกรณ์เครื่องมือสื่อสาร อุปกรณ์ช่วยชีวิตพร้อมทั้งการบำรุงรักษาได้จากสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพบทบาทหน้าที่ของตนบนพื้นฐานการทำงานด้วยความไม่ประมาท มีสติอยู่เสมอ จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาทักษะศักยภาพด้านบุคลากรและทักษะศักยภาพด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ ของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหาร คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนถึงอาสาสมัครมูลนิธิทุกท่าน ควรปรับปรุงและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการยกระดับทักษะศักยภาพบุคลากรของหน่วยงาน ด้วยการฝึกฝน อบรมขั้นตอนการทำงานเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาทักษะศักยภาพด้านการปฏิบัติงานและทักษะศักยภาพด้านบทบาทและหน้าที่ของอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร คณะกรรมการเจ้าหน้าที่ ตลอดจนถึงอาสาสมัครมูลนิธิทุกท่าน ควรรักษาและพัฒนาต่อไปให้ถึงที่สุด มีการบูรณาการเพื่อเพิ่มทักษะศักยภาพในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาศักยภาพของพนักงานและปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กรให้สูงขึ้น โดยวิธีการฝึกอบรม การให้การศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการของมูลนิธิในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ นิมิตศนศิริ. (2557). การให้ความหมายที่มาของความหมายและแนวทางในการเป็นอาสาสมัครกู้ภัยมูลนิธิสุศาลานุเคราะห์จังหวัดนครปฐม. วารสารวิชาการ ฉบับมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ, 7(1), 181 - 189.
- กฤษฎา ศรีมัน. (23 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- ชัยอนันต์ ไชยจิตร. (20 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล. (2557). การเสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 6(2), 184 - 186.
- ธนวัฒน์ ศากยโรจน์. (12 มกราคม 2566). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- อัญญลักษณ์ พลสุวดี. (4 มกราคม 2566). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- นฤมล เรืองศิลป์. (22 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- ประเวศน์ มหารัตนสกุล. (2545). การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี.

- พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนุบาลโย (ช่วยตริก). (2563). การเพิ่มพลังศักยภาพแก่อสาสมัครกุ้ยของสมาคมกุ้ยซึ้งกุ้ยคอกข้าง จังหวัดยะลา โดยหลักสังคหวัตถุ 4. ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสมุห์พิสิทธิ์ อนุบาลโย (ช่วยตริก). (17 ธันวาคม 2564). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- มงคลรัตน์ ปิยะนนท์. (2551). สถานภาพและบทบาทขององค์กรสาธารณประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนอย่างยั่งยืน. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชฎาวรรณ โพธิ์ขันธ. (2548). การรับรู้ภาวะผู้นำและศักยภาพในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในจังหวัด จันทบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วรวัฒน์ ทศโน. (23 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- วินสนันท์ เทพลักษณ์. (11 มกราคม 2566). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- ศุภรัตน์ รัตนมุขย์. (2544). “บัณฑิตอาสาสมัคร: ทางเลือกของการพัฒนาจิตสานึกทางสังคม”. วารสารคณะกรรมการ แห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ, 1(1), 33-37.
- ศุภักษร สนิทปู. (26 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครศรีธรรมราช: วีพีเอส.
- สิทธิโชค ทับเพชร. (22 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- สุขาวดี ชูมี. (11 มกราคม 2566). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)
- สุทธธณณ์ โอบอ้อม. (2557). การพัฒนาศักยภาพบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวพระพุทธศาสนา. ใน ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุทธินันท์ จันทรประทุม. (19 ธันวาคม 2565). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครมูลนิธิประชาร่วมใจ. (ปรารณา วรณวิจิตร, ผู้สัมภาษณ์)